

Archeologisch onderzoek tracé VAM Wijster - Hoogeveenseweg

Bureauonderzoek

GRONTMIJ ARCHEOLOGISCHE RAPPORTEN 1087

Archeologisch onderzoek tracé VAM Wijster- Hoogeveenseweg

Bureauonderzoek

GRONTMIJ ARCHEOLOGISCHE RAPPORTEN 1087

Definitief

ISSN 1573-5710

Opdrachtgever:
Rendo netwerken

Grontmij Nederland B.V.
Assen, 22 september 2011

Verantwoording

Titel : Archeologisch onderzoek tracé VAM Wijster- Hoogeveense-
weg

Subtitel : Bureauonderzoek

GRONTMIJ ARCHEOLOGISCHE RAPPORTEN 1087

Projectnummer : 306902

Referentienummer : 306902

Revisie : 1

Datum : 22 september 2011

Auteur(s) : mevr. drs. L. Soetens

E-mail adres : laura.soetens@grontmij.nl

Gecontroleerd door : dhr. dr. J.J. Hekman

Paraaf gecontroleerd : *b.a. [handwritten signature]*

Goedgekeurd door : dhr. drs. R.F.M. Onck

Paraaf goedgekeurd : *[handwritten signature: R.F.M. Onck]*

Contact : Grontmij Nederland B.V.
Stationsplein 12
9401 LB Assen
Postbus 29
9400 AA Assen
T +31 592 33 88 99
F +31 592 33 06 67
www.grontmij.nl

Administratieve gegevens

Datum opdracht : 29 juni 2011
Concept 2 : 7 september 2011
definitief : 22 september 2011

Opdrachtgever : Rendo leidingen

Uitvoerder : Grontmij Nederland B.V.
L. Soetens

**Beheer documentatie
en/of vondsten** : Grontmij Nederland B.V., Assen

Bevoegde overheid : Gemeenten Hoogeveen en Midden-Drenthe

Contactpersoon

Locatie : gemeente : Hoogeveen en Midden-Drenthe
plaats : Hoogeveen en Wijster
toponiem : Wijsterseweg en Hoogeveenseweg

RD-coördinaten : N x: 229720 / y: 532126
Z x: 228318 / y: 528571

kaartblad : 17C Hoogeveen

afm. plangebied : 3,5 km tracé

AMK : monumentnr. : -

Archis2 : CIS-code : 47615

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	Algemeen.....	5
1.2	Aanleiding en doel.....	5
1.3	Werkwijze.....	5
2	Landschap.....	6
2.1	Geologie.....	6
2.2	Geomorfologie.....	6
2.3	Bodem.....	6
3	Archeologie.....	8
3.1	Historische, huidige en toekomstige situatie.....	8
3.2	AMK.....	9
3.3	Archis2.....	9
3.4	IKAW.....	9
3.5	Bouwhistorie.....	9
4	Archeologische verwachting.....	11
4.1	Algemeen.....	11
4.2	Archeologische verwachting Rendo leiding Hoogeveenseweg-VAM.....	11
4.3	Specificatie archeologische perioden.....	11
4.3.1	Vroege en Midden Steentijd.....	11
4.3.2	Neolithicum tot en met IJzertijd.....	11
4.3.3	Romeinse Tijd, Middeleeuwen en Nieuwe Tijd.....	11
5	Evaluatie.....	12
5.1	Conclusies en samenvatting.....	12
5.2	Advies.....	12

Bijlage 1: Locatie plangebied

Bijlage 2: Archeologische basiskaart

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van Rendo netwerken heeft Grontmij Nederland B.V. een archeologisch onderzoek uitgevoerd ten behoeve van de aanleg van een gasleiding van de VAM te Wijster langs de Wiijsterseweg tot de Hoogeveenseweg. Het tracé heeft een lengte van circa 6 km. Het maaiveld ter plaatse van het plangebied ligt gemiddeld op 12,5 m NAP.

Het tracé van de nieuwe gasleiding volgt grotendeels het tracé van de onlangs aangelegde Enexis middenspanningskabel. Hiervoor is reeds door Grontmij een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd¹.

De betreffende werkzaamheden zijn conform de richtlijnen van het handboek Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA 3.2) uitgevoerd. Grontmij beschikt over een eigen opgravingsvergunning afgegeven door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE).

1.2 Aanleiding en doel

Onderhavig onderzoek is uitgevoerd in het kader van de vergunningverlening. De opdrachtgever is van plan in het plangebied een gasleiding aan te leggen. De bodemingreep voor de aanleg van de gasleiding bestaat uit het graven van een sleuf van 0,5 m breed en circa 1 m diep. Gedeeltelijk komt de leiding in de sleuf van een reeds bestaande Rendo-gasleiding en een middenspanningleiding van Enexis.

De bodemingrepen die gepaard gaan met de geplande realisatie zullen eventueel aanwezige archeologische resten in de bodem verstoren en/of vernietigen. Derhalve dienen de archeologische waarden binnen het plangebied in kaart te worden gebracht.

Er is een bureauonderzoek uitgevoerd, waarbij een specifiek verwachtingsmodel is opgesteld. Op basis van de resultaten van het onderzoek zal een nader advies worden gegeven met betrekking tot de noodzaak van eventueel archeologisch vervolgonderzoek en, indien dit het geval is, uit welke stappen dit zou moeten bestaan. Dit advies dient te worden voorgelegd aan de bevoegde overheid.

1.3 Werkwijze

Het doel van het bureauonderzoek is om de bekende en potentiële archeologische waarden van het plangebied in kaart te brengen. Hierbij is gebruik gemaakt van bodemkaarten en van geologische, topografische en historische kaarten, het Archeologisch Informatiesysteem (Archis2) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), de Archeologische Monumentenkaart (AMK), de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) en overige relevante literatuur. Aan de hand van deze gegevens is een specifieke archeologische verwachting opgesteld.

¹ Soetens L., 2010. *Archeologisch onderzoek Enexis Tracé Wijsterseweg-Toldijk*. Grontmij Archeologische Rapporten 978. Grontmij Assen.

2 Landschap

2.1 Geologie

De afzettingen die in het plangebied aan de oppervlakte voorkomen, dateren uit het Pleistoceen (zie Tabel 2.1).

Tabel 2.1 Indeling van het Kwartair

chronostratigrafie		jaren geleden		
Kwartair	Holoceen	Subatlanticum	3.000 - heden	
		Subboreaal	5.000 - 3.000	
		Atlanticum	8.000 - 5.000	
		Boreaal	9.000 - 8.000	
		Preboreaal	10.000 - 9.000	
	Pleistoceen	Laat		130.000 - 10.000
			<i>Weichselien (ijstijd)</i>	120.000 - 10.000
			<i>Eemien</i>	130.000 - 120.000
		Midden		800.000 - 130.000
			<i>Saalien (ijstijd)</i>	200.000 - 130.000
			<i>Elsterien (ijstijd)</i>	400.000 - 315.000
		Vroeg		2.400.000 - 800.000

De afzettingen die in het plangebied voorkomen kunnen gerekend worden tot het Laagpakket van Gieten binnen de Formatie van Drenthe en het Laagpakket van Wierden binnen de Formatie van Boxtel. Dit zijn gronden die respectievelijk bestaan uit keileem en veelal matig fijn dekzand op keileem.

2.2 Geomorfologie

De Geomorfologische kaart² geeft de mate van reliëf en de vormen die in het landschap te onderscheiden zijn aan. Het plangebied ligt in een gebied met lage landduinen met bijbehorende vlakten en laagten (eenheid 4L8), dat wordt doorsneden door een ondiepe dalvormige laagte (eenheid 2R2), die ontstaan zijn door het eertijds over de diep bevroren ondergrond afstromen van sneeuwmeltwater. Het zuidelijk deel van het tracé doorsnijdt een vlakte van grondmorene al dan niet met welvingen, bedekt met dekzand, relatief hooggelegen (2M5). In het noordelijk deel schampt het tracé een laagte zonder randwal (3N4).

2.3 Bodem

De bodem van het plangebied bestaat volgens de Bodemkaart³ vooral uit veldpodzolgronden (Hn21 en Hn23). In het zuidelijke deel, vanaf de Hoogeveenseweg tot de spoorlijn, wordt eenheid Hn23x (lemig fijn zand met keileem beginnend tussen 0,4-1,2 m beneden maaiveld) aangetroffen. Op een klein deel van het tracé komen hier associaties van veldpodzolgronden met keileemgronden voor. Dat betekent dat mogelijk al vanaf het maaiveld keileem aanwezig is. Op de rest van het tracé, ongeveer vanaf het spoor tot het kruispunt met de Oostering komt eenheid Hn21 (veldpodzolgronde, leemarm en zwak lemig fijn zand) voor. Op een klein deel van het tracé, net op de grens van de twee gemeenten liggen moerige podzolgronden (zWp).

² Alterra, geraadpleegd via www.archis2.nl

³ Stiboka 1983. *Bodemkaart van Nederland 1:50 000 blad 17 West Emmen*. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.

Podzolgronden bestaan uit een uitspoelingslaag (E-horizont) en een inspoelingslaag (B-horizont) met daaronder de niet door bodemvorming beïnvloede ondergrond (C-horizont). Indien deze lagen aanwezig zijn, dan is dit een indicatie van de onverstoorde van de bodem. Daarnaast kan gezegd worden dat podzolgronden over het algemeen voorkomen op hoge plekken in het landschap. Deze plaatsen werden in het verleden gezien als gunstig voor bewoning.

3 Archeologie

3.1 Historische, huidige en toekomstige situatie

Het plangebied loopt langs de Wijsterseweg, die al op historische kaarten uit 1851-1855⁴ te zien is. Op oudere kaarten uit 1811/1812 is de Wijsterseweg als slingerend pad getekend. De omgeving bestaat uit weilanden in de buurt van het beekdal ten oosten van het plangebied en woeste gronden met heide en stuifzandgebieden. Ten tijde van de kaarten van de Bonnebladen⁵ van rond 1900 is meer land in cultuur gebracht, bovendien wordt de Wijsterseweg doorsneden door de spoorlijn Hoogeveen-Beilen. Op dit moment loopt de Wijsterseweg door voornamelijk grasland en een enkel bosje.

Rendo Netwerken is van plan om langs de Wijsterseweg een gasleiding aan te leggen. De leiding wordt vanaf de Hoogeveenseweg eerst middels een gestuurde boring naar de oostkant van de Wijsterseweg aangelegd. Bij het spoor gaat de leiding naar de westkant van de weg en maakt een bocht naar links om daarna weer naar rechts door middel van een gestuurde boring onder het spoor door te gaan. Aan de oostkant van het spoor komt de gasleiding t/m de Oostering aan de westkant van de Wijsterseweg te liggen. Het grootste deel van het tracé komt de gasleiding vlak naast de onlangs aangelegde middenspanningsleiding van Enexis te liggen. De leiding wordt ter hoogte van de Oostering (waar de Enexis-leiding eindigt) door middel van een gestuurde boring weer naar de oostkant van de Wijsterseweg gebracht en zal in de bermstrook van de Wijsterseweg en Vamweg doorlopen tot op het VAM-terrein.

Tabel 3.1 *Overzicht van archeologische perioden*⁶

Periode	Tijd		
Laat-Paleolithicum (Oude Steentijd)		tot	9.000 v.Chr.
Mesolithicum (Midden Steentijd)	9.000 v.Chr.	-	4.900 v.Chr.
Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	5.325 v.Chr.	-	1.900 v.Chr.
Bronstijd	1.900 v.Chr.	-	800 v.Chr.
IJzertijd	800 v.Chr.	-	12 v.Chr.
Romeinse Tijd	12 v.Chr.	-	450 n.Chr.
Vroege Middeleeuwen	450	-	1.050 n.Chr.
Late Middeleeuwen	1.050	-	1.500 n.Chr.
Nieuwe Tijd	1.500	-	heden

⁴ Grote Historische Atlas van Nederland, schaal 1:50.000. Deel 2 Noord Nederland 1851-1855, Wolters Noordhoff Atlasproducties

⁵ Geraadpleegd via ARCHIS II

⁶ Voor de dateringen is gebruik gemaakt van:

Lanting, J.N. & J. van der Plicht, 1996. De C14-chronologie van de Nederlandse Pre- en Protohistorie, I: Laat-Paleolithicum. In: *Palaeohistoria* 37/38 (1995-1996), pp. 71-125.

Lanting, J.N. & J. van der Plicht, 2000. De C14-chronologie van de Nederlandse Pre- en Protohistorie, II: Mesolithicum. In: *Palaeohistoria* 39/40 (1997-1998), pp. 99-164.

Lanting, J.N. & J. van der Plicht, 2002. De C14-chronologie van de Nederlandse Pre- en Protohistorie, III: Neolithicum. In: *Palaeohistoria* 41/42 (1999-2000), pp. 99-164.

3.2 AMK

De Archeologische Monumentenkaart (AMK) bevat een overzicht van belangrijke archeologische terreinen in Nederland. De terreinen zijn beoordeeld op verschillende criteria (kwaliteit, zeldzaamheid, representativiteit, ensemblewaarde en belevingswaarde). Op grond daarvan zijn de terreinen ingedeeld in categorieën met archeologische waarde, hoge archeologische waarde en zeer hoge archeologische waarde (o.a. de beschermde monumenten). De AMK is in samenwerking met de betreffende provincie en gemeentelijk archeologen ontwikkeld.

In het plangebied zijn geen AMK-terreinen geregistreerd. In de directe omgeving van het plangebied ten westen van het VAM-terrein zijn 3 AMK-terreinen aanwezig. Het zijn terreinen van archeologische waarde en omvatten samen een Celtic field of raatakker (zie Bijlage 2). Het tracé gaat vlak langs deze terreinen.

3.3 Archis2

In Archis2 van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) staan alle bekende archeologische waarnemingen geregistreerd. In het plangebied zijn geen waarnemingen geregistreerd. In de directe omgeving, binnen een straal van 1 km, zijn 5 waarnemingen geregistreerd (zie Tabel 3. en Bijlage 2).

Tabel 3.3 Waarnemingen in het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied.

waarn.nr	complex	aard	datering
300040	-	Vuursteen/kling	Mesolithicum/ Laat-Paleolithicum
300068	-	Vuurstenen spits	Laat-Neolithicum-Vroege Bronstijd (Klokbeercultuur)
300089	-	Vuursteen kern en kling	Mesolithicum
300092	-	Vuursteen	Mesolithicum - Neolithicum
420440	-	Bewerkt vuursteen	Mesolithicum

Zoals uit de tabel blijkt zijn rond het plangebied veel vuursteenvondsten gedaan. Waarnemingsnummer 300092 bestaat uit circa 300 stuks die ten noorden van Stuifzand in de buurt van het Oude Diep gevonden zijn.

Op twee plaatsen is in het plangebied al een archeologisch onderzoek verricht, het betreft onderzoeksnummers 38751 en 37053. Aan de zuidkant, bij Toldijk, is door middel van booronderzoek aangetoond dat de bodem vergraven is. In dat gebied geldt geen archeologisch voorbehoud. Het andere plangebied betreft een tracé langs de spoorbaan. In dit gebied is op basis van een bureauonderzoek op enkele plaatsen archeologisch onderzoek verricht. De leiding van Enexis kruist deze leiding bij de spoorbaan.

Waarnemingsnummer 420440 omvat 3 stuks bewerkt vuursteen uit het Mesolithicum (8800-4900 jaar voor Christus). Tijdens het veldonderzoek op het betreffende perceel (onderzoeksnummer 38751) was gebleken dat de bodem niet meer in tact is, het gebied is, ondanks de vondsten, vrijgegeven.

3.4 IKAW

De IKAW geeft voor heel Nederland de trefkans aan op de aanwezigheid van archeologische resten. Die trefkans is aangegeven in vier categorieën: een hoge, middelhoge, lage en zeer lage trefkans. De kaart is voornamelijk gebaseerd op de bodemkaart. Volgens de IKAW heeft het plangebied een middelhoge tot hoge trefkans op het aantreffen van archeologische resten. Alleen het zuidelijke puntje van het plangebied heeft een lage trefkans.

3.5 Bouwhistorie

Ondergrondse bouwhistorische waarden kunnen aangetast worden bij de sloop van bouwwerken, de bouw van kelders of souterrains, de vervanging van vloeren, het aanbrengen van nutsvoorzieningen en bij funderingsonderzoek in het kader van restauraties van gebouwde monumenten. Op een dergelijke locatie, dienen deze bouwhistorische waarden gedocumenteerd en zo mogelijk veiliggesteld te worden. Archeologische resten/sporen, ouder dan vijftig jaar die de

restanten zijn van gebouwen, waarvan een huidige variant of (directe) opvolger er vandaag de dag nog staat, zijn te beschouwen als ondergrondse bouwhistorische resten.

Kennisinfrastructuur Cultuurhistorie heeft alle bekende archeologische en bouwkundige monumenten en historisch-geografische informatie samengebracht in een digitale kaart. Via deze kaart zijn cultuurhistorische waarden eenvoudig per gebied te bekijken. Het raadplegen van KICH heeft voor het plangebied geen aanvullende informatie opgeleverd.

4 Archeologische verwachting

4.1 Algemeen

In het verleden was de mens sterker afhankelijk van de mogelijkheden die het landschap bood voor het ontplooiën van haar (economische) activiteiten dan tegenwoordig. Men was veel minder in staat het landschap aan te passen aan haar wensen, zoals nu veel meer het geval is. De keuze van mensen om zich op een bepaalde locatie te vestigen, was voor een belangrijk deel afhankelijk van de lokale landschappelijke omstandigheden. De factoren die bij deze keuze een rol hebben gespeeld noemen we locatiefactoren. Hierbij moet worden gedacht aan hoge, droge delen van het landschap voor bewoning, vruchtbare gronden voor de akkerbouw, de beschikbaarheid van water en bouwmaterialen, natuurlijke voedselbronnen enzovoorts. Niet al deze factoren kunnen bij onderhavig onderzoek in beeld worden gebracht.

Getracht wordt, door voornamelijk te focussen op de bodemkundige en geomorfologische situatie, de hogere droge delen van het landschap in beeld te krijgen, dat wil zeggen de potentiële nederzittingslocaties. Daarnaast zijn de bekende archeologische gegevens uit de omgeving van het onderzoeksgebied geïnventariseerd. Op basis hiervan is aan het onderzoeksgebied een archeologische verwachting toegekend.

4.2 Archeologische verwachting Rendo leiding Hoogeveenseweg-VAM

Op basis van het bureauonderzoek heeft het plangebied een hoge archeologische verwachting voor het aantreffen van vondsten uit de steentijd. Nederzittingsresten uit deze vroege perioden zijn (nog) niet aangetroffen in de omgeving, echter in gebieden met intacte bodem kunnen deze zeker verwacht worden.

4.3 Specificatie archeologische perioden

4.3.1 Vroege en Midden Steentijd

In het Paleolithicum en Mesolithicum werd het gebied mogelijk bezocht door nomadische jagers/verzamelaars. Deze trokken door het gebied en sloegen tijdelijke kampen op de relatief hogere delen van het landschap zoals dekzandopduikingen (koppen, ruggen). Archeologische indicatoren uit deze periode bestaan uit bewerkte en/of verbrande (vuur)stenen afslagen, houtskool en sporen van haarden of andere ingegraven grondsporen. De kans op het aantreffen van resten uit deze periodes is hoog.

4.3.2 Neolithicum tot en met IJzertijd

Vanaf de periode van het Neolithicum gingen mensen op vaste plaatsen wonen waar ze nederzettingen bouwden. Verder deed men vanaf deze periode aan akkerbouw en veeteelt. Archeologische indicatoren uit het Neolithicum kunnen onder andere bestaan uit sporen (paalkuilen, waterputten, greppels), huttenleem, voor de betreffende periode kenmerkend aardewerk en houtskool. De kans op het aantreffen van sporen uit deze periode is middelhoog tot hoog.

4.3.3 Romeinse Tijd, Middeleeuwen en Nieuwe Tijd

Archeologische indicatoren uit de periode Middeleeuwen - Nieuwe Tijd kunnen bestaan uit onder andere sporen (paalkuilen, waterputten, greppels, afvalkuilen), funderingsresten, aardewerk, houtskool, metaal, glas en bot. Daarnaast moet rekening worden gehouden met ontginningsresten en depotvondsten. De kans op het aantreffen van nederzettingresten uit deze periode is middelhoog.

5 Evaluatie

5.1 Conclusies en samenvatting

In opdracht van Rendo Netwerken heeft Grontmij een archeologisch onderzoek uitgevoerd voor het tracé voor een gasleiding van Hoogeveen naar het VAM terrein te Wijster. Het onderzoek heeft bestaan uit een bureauonderzoek en de rapportage hierover.

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat het plangebied een hoge archeologische verwachting heeft. Er kunnen archeologische resten verwacht worden die dateren vanaf het Laat-Paleolithicum. De gasleiding wordt voor een groot deel van het tracé vlak naast een onlangs aangelegde middenspanningsleiding van Enexis gelegd. Het stuk van het tracé vanaf de kruising van de Wijsterseweg met de Oostering tot en met het VAM-terrein ligt de leiding niet meer langs de Enexisleiding. Hier wordt de leiding langs de weg gelegd en gedeeltelijk binnen het VAM-terrein.

5.2 Advies

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek en met name de geringe ingreep en de verwachte verstoring van de reeds aangelegde elektriciteitsleiding, wordt voor het plangebied van de Hoogeveenseweg tot het VAM-terrein geen vervolgonderzoek aanbevolen. Het stuk van de leiding dat vlak langs het AMK-terrein met het Celtic-field loopt, dient onder archeologische begeleiding te worden aangelegd.

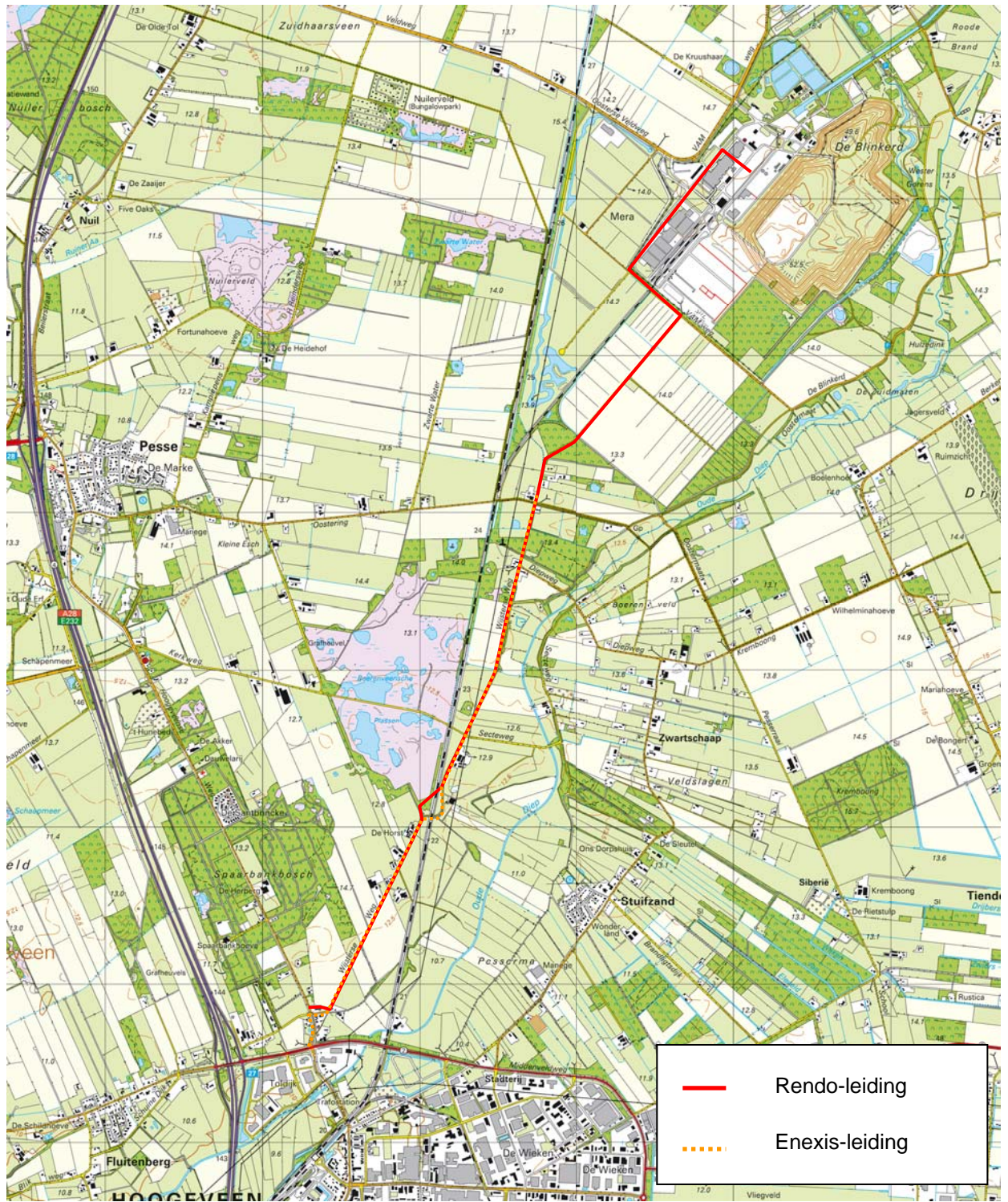
Tijdens een archeologische begeleiding is een archeoloog in het veld aanwezig tijdens de graafwerkzaamheden. Indien archeologische resten worden aangetroffen dient de archeoloog de mogelijkheid te krijgen om de resten te documenteren en te borgen. Een archeologische begeleiding wordt uitgevoerd volgens een Programma van Eisen (PvE). Dit PvE dient voorafgaand aan de werkzaamheden te worden opgesteld en te zijn goedgekeurd door de bevoegde overheid.

Er wordt geadviseerd met betrekking tot de resultaten van het onderzoek en deze aanbeveling contact op te nemen met de bevoegde overheid.

Wanneer bij de uitvoering onverhoopt grondsporen en/of vondsten worden aangetroffen, dient hiervan direct melding gemaakt te worden bij de provinciaal archeoloog, dr. W.A.B. van der Sanden, Drents Plateau, Stationsstraat 11, 9401 KV Assen (tel. 0592-305932, mobiel 06-22662601, e-mail w.sanden@drentsplateau.nl).

Bijlage 1

Locatie plangebied

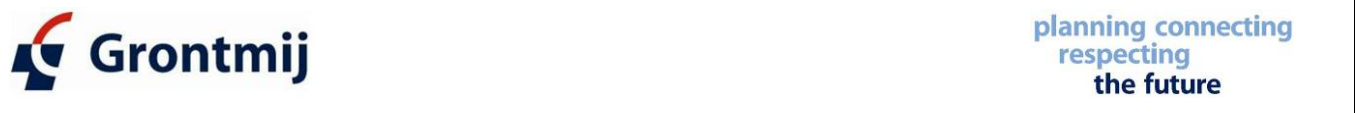
Projectnummer 306902	Datum 07-09-11	Bijlage 1	Formaat A4	GAR-nummer 1087	CIS-code 47615	Getekend HB	Controle LS	Akkoord JJH	Schaal
-------------------------	-------------------	--------------	---------------	--------------------	-------------------	----------------	----------------	----------------	--------

Project

Rendo-tracé Wijster-Hoogeveenseweg

Opdrachtgever
Rendo netwerken
 Onderdeel
 Locatie Plangebied

Noord Postbus 29, 9400 AA Assen, T +31 592 33 88 99, F +31 592 33 06 67

bron: Kadaster Geo-informatie top25raster 17c-25d-2009.tif & 17d-25d-2009.tif

Bijlage 2

Archeologische basiskaart

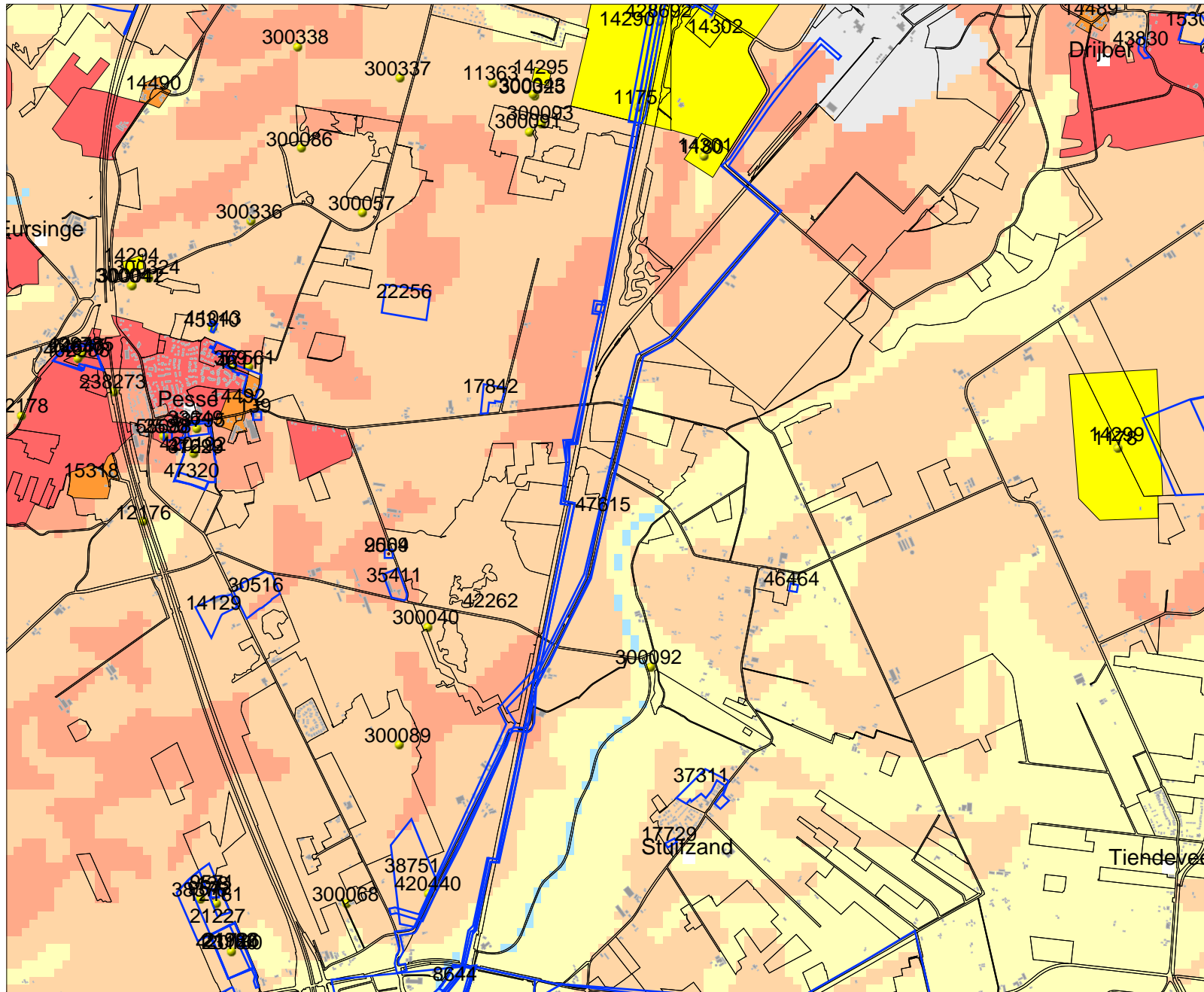
Rendo leiding Wijster-Hoogeveenseweg

08-09-2011

Archeologische basiskaart

Grontmij

233362 / 534534

Legenda

- ONDERZOEKSMELDINGEN
- TOP50_CBS ((c)CBS)
- HUIZEN
- VONDSMELDINGEN
- WAARNEMINGEN
- PLAATSNAMEN

MONUMENTEN

- archeologische waarde
- hoge archeologische waarde
- zeer hoge archeologische waarde
- zeer hoge arch waarde, beschermd
- ESSEN_PROV_DR

IKAW

- zeer lage trefkans
- lage trefkans
- middelhoge trefkans
- hoge trefkans
- lage trefkans (water)
- middelhoge trefkans (water)
- hoge trefkans (water)
- water
- niet gekarteerd

Schaal 1:35000

Archis2

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

225907 / 528444

www.grontmij.nl

Wij ontwerpen en realiseren **plannen** voor de **toekomst**, door mensen en partijen in regio's bij elkaar te brengen en met elkaar te **verbinden**, met **respect** voor onze leefomgeving, onze klanten en elkaar.